

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2020. június 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. március 19. napján kihirdetett 1.Bf.561/2019/5. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott bűnös közérdekű üzem működésének megzavarása vétségében (Btk. 323. § (1) (5) bekezdés) is.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámát 250 (kettőszázötven) napi tételre súlyosítja az egy napi tétel összegének változatlanul hagyása mellett. Az így kiszabott 250.000,- (kettőszázötvenezer) Ft pénzüsszeg megfizetésére 10 (tíz) havi részletfizetést engedélyez 2020. július 15. napjától kezdődően havi 25.000,- (huszonötezer) Ft-os egyenlő részletekben.

A kiszabott büntetést halmazati büntetésnek tekinti.

Ha a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve a részletfizetést elmulasztja a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

A vádlottal szemben kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás büntetést „B” kategóriára korlátozza.

A járművezetéstől eltiltás tartamába beszámítja a 2019. szeptember 23. napjától a mai napig eltelt időt.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

- [1] A Nyíregyházi Járásbíróság 2019. szeptember 23. napján megtartott előkészítő ülésen hozta meg 21.B.675/2019/4. számú ítéletét, melyben a vádlottat bűnösnek mondta ki közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarásának vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 323. § (1) (5) bekezdés] és ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés]. Ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 250 napi tétel pénzbüntetésre és 1 év 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltás büntetésre ítélte. Az egy napi tétel összegét 1.000,- Forintban állapította meg. Az így kiszabott 250.000,- Forint pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett. A közúti járművezetéstől eltiltás tartamába beszámította a vezetői engedély bevonásától 2018. november 23. napjától 2019. szeptember 23. napjáig eltelt időt, valamint kötelezte a vádlottat 10.296,- Forint büntügyi költség megfizetésére.

- [2] A fentiek szerint kihirdetett ítéletet az ügyész tudomásul vette, míg a vádlott és a védő jogorvoslati nyilatkozat bejelentése végett három munkanap gondolkodási időt tartott fenn.
- [3] A vádlott védője, Dr. ... ügyvéd a törvényes határidőn belül az ügydöntő határozattal szemben fellebbezést jelentett be az ítéletben kiszabott büntetés enyhítése érdekében. A fellebbezés folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 2020. március 19. napján megtartott tanácsülésen 1.Bf.561/2019/5. számú ítéletével a Nyíregyházi Járásbíróság 2019. szeptember 23. napján kihirdetett 21.B.675/2019/4. számú ítéletét megváltoztatta és a vádlottat az ellene közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarásának vétsége miatt [Btk. 323. § (1) (5) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tétel számát 180-ra enyhítette. Az így kiszabott 180.000,- Forint pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett akként, hogy egy havi részlet összege 9.000,- Forint. Kimondta, hogy a vádlottal szemben kiszabott büntetés nem halmazati. Emellett a közúti járművezetéstől eltiltás tartamába beszámította 2019. szeptember 23. napjától az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a 2020. március 19. napjáig eltelt időt. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] A felmentő rendelkezés meghozatalára a Kúria 2010. évi 2206. számú Elvi Bírósági Határozatára utalással került sor, ugyanis ahhoz, hogy bűncselekmény vonatkozásában a vádlott gondatlansága megállapítható legyen, szükséges, hogy a vádlott a közlekedési szabályszegés pillanatában előre lássa azt, hogy magatartása közüzem működését jelentős mértékben meg fogja zavarni, továbbá ennek elmaradásában könnyelműen bízott.
- [5] A vádlott által tanúsított magatartás semmilyen formában nem irányult a közérdekű üzem megzavarásra, sőt közérdekű üzem megzavarása iránti lehetséges következmény előre látása még kellő gondosság esetében sem volt tőle elvárható, ezért a gondatlanság egyik formája sem állapítható meg terhére. Mindezekre figyelemmel a törvényszék a vádlottat a Be. 4. § (6) bekezdése és Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján - figyelemmel arra, hogy a cselekmény nem bűncselekmény - a Btk. 323. § (1) bekezdésébe ütköző, az (5) bekezdés szerint minősülő és büntetendő közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarása vétségének vádjá alól felmentette.
- [6] A másodfokú bíróság felmentő rendelkezésével szemben az ügyész, vádlott és a védő részére jogorvoslati jogot biztosított, melynek során a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség képviselője fellebbezést jelentett be a vádlott vonatkozásában részfelmentése miatt, a másodfokú ítélet megváltoztatása, a vádlott bűnösségének közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarásának vétségében való megállapítása és vele szemben a büntetés vonatkozásában az elsőfokú ítéletében kiszabott súlyosabb büntetés helybenhagyása végett.
- [7] A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség fellebbezésében kifejtette, hogy a vádlott 2018. november 22. napján az esti órákban szeszes ital fogyasztását követően gépjárművet vezetett, melynek következtében 23 óra körüli időben a szám alatti részen található beton villanyoszlopnak ütközött, mely az ütközéstől kidőlt. A villanyoszlop kidőlése 23 háztartásban eredményezett 8 óra időtartamot meghaladó áramkimaradást téli időszakban az esti órákban. A villanyoszlop kidőlése és azzal egyidejűleg a közérdekű üzem működésének megzavarása gondatlanságból elkövetett vétsége a vádlott közlekedési szabályszegései folytán következtek be, azok ok-okozati összefüggést mutatnak, mert a vádlott megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontjában és 25. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt közlekedési szabályokat.

- [8] A főügyészség álláspontja szerint a törvényszéknek a fenti Kúria 2010. évi 2206. számú Elvi Bírósági Határozatra történő hivatkozása sem helytálló, mert ott az elkövető alanyi oldalán egész más körülmények álltak fenn, az eseti döntésben szereplő bűncselekmény konkrétan a közúti veszélyeztetés és az elkövető KRESZ szabályszegései, sebességtúllépése nem az út és a forgalmi viszonyoknak megfelelő sebesség megválasztása miatt következett be, cselekménye kétséget kizáróan tudatos gondatlansága miatt ok-okozati összefüggést mutatott a bekövetkezett eredménnyel. Hivatkozott továbbá a Kúria III. számú Büntető Elvi Döntésére, mely szerint az ittas állapotban elkövetett cselekmények tekintetében az alanyi oldal sajátossága folytán - mert ezen cselekmény esetében az elkövető szándékos bűnelkövetővel esik egy elbírálás alá - az ilyen állapotban elkövetett további bűncselekményekért, mint eredményhez fűződő következményekért való felelősség esetében csupán a tárgyi külső ismérveket kell a bíróságnak vizsgálnia és alapul vennie. Az önhibából leittasodó és ennek következtében bűncselekményt okozó elkövetőt olyannak kell tekinteni, mint akinek a beszámítási képessége teljes, a minősítés körében a tárgyi oldal beható vizsgálata alapján kell eldönteni azt, hogy az alanyi oldal teljessége esetén a magatartás miként minősül.
- [9] A fellebbezéssel támadott ítéletében a Nyíregyházi Törvényszék felmentő rendelkezésének indokolásában azt fejtegeti, hogy a vádlott cselekménye akkor lenne jogellenes, ha a tényállásszerű eredmény az objektív gondossági kötelesség megszegéséből származna, azaz objektíve előrelátható és objektíve elkerülhető lett volna, azonban ezt nem látta megállapíthatónak. A törvényszék a gondatlanság ezen megítélésében elmulasztotta az előreláthatóság másik összetevőjének az értékelését. Az elkövetőtől elvárható előreláthatóságnak két feltétele van. Ennek egyik összetevője valóban az objektív gondosságra való kötelesség, a másik viszont köteles gondosság tanúsítására való képesség, mint szubjektív feltétel. A gondosságra való kötelesség azonos helyzetben mindenkit azonosan terhelt, különböző helyzetekben viszont természetesen helyzetenként a zsinór mértéke különböző. Az önhibából eredő ittas állapotban járművet vezető elkövető gondosságra való kötelessége a bűncselekmény sajátos jellegéből eredően objektíve fennáll. A gondosságra való képesség, mint a gondatlanság sajátos szubjektív ismérve igényel vizsgálatot, azonban ennek hiányára nem hivatkozhat az elkövető, aki annak ellenére vállalkozott a cselekményre - jelen esetben az ittas vezetésre - hogy számára felismerhető volt-e magatartása tiltott volta, adott esetben a kellő gondosság kifejtésre való képtelensége - amely fennállta azonban enyhe fokú ittassága miatt erősen megkérdőjelezhető. Mindezekből logikailag nem adódhat olyan megállapítás, hogy a ténybeli luxuriosus gondatlanság hiányzik, sem pedig az, hogy azt nem kísérheti a konkrét, cselekmény társadalomra veszélyes jellegének aktuális tudata.
- [10] Így a főügyészség a másodfokú ítélet megváltoztatását indítványozta az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint. A vádlott bűnösségének megállapítását 1 rendbeli közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarása vétségében, valamint a pénzbüntetésnek az elsőfokú bíróság által kiszabott 250 napi tételben való megállapítását, a közúti járművezetéstől eltiltás büntette változatlanul hagyása mellett, mert a vádlott vonatkozásában a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 619. § (1) és (3) bekezdésében foglaltak alapján a helyes tényállás a büntető anyagi jogszabály helyes értelmezésével megállapítható, a helytelen jogi következtetés kiküszöbölhető.
- [11] A vádlott írásbeli indokolással ellátott fellebbezésében elsődlegesen a közúti járművezetéstől eltiltás mellőzése, másodlagosan „B” kategóriás járművekre vonatkozó járművezetéstől eltiltás kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. Fellebbezésében kifejtette, hogy munkavégzéséhez elengedhetetlen a gépjárművezetői engedély megléte, mely „B” kategóriás járművön nem alapszik, erre tekintettel a törvényszék a kategorizált járművezetői engedélyre vonatkozóan az ítéletben nem

rendelkezett, csupán arról, hogy a büntetés mellőzésére nem volt ok. Előadta továbbá, hogy munkahelyén gépkocsikat szerel, lassú járműveket, a szerelés után kipróbálni, illetőleg a munkavégzéshez használni szükséges, a munkáltatója eddig is maximálisan tolerálta a jelenlegi állapotot, de jelen helyzetben, mikor számtalan munkahely szűnt meg és fog megszűnni a vírusállapot miatt, az elbocsátottak között lehet, tekintettel arra, hogy újra vizsgáznia kellene, ami anyagilag és időben is megviselné.

- [12] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.131/2020/2. számú átiratában a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség fellebbezését helyes indokainál fogva teljes egészében fenntartotta, míg a vádlott fellebbezését nem tartotta alaposnak, így indítványozta, hogy az ítéletábra nyilvános ülés keretében a vádlott bűnösségét állapítsa meg további a Btk. 323. § (1) bekezdésébe ütköző, de az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő és büntetendő közérdekű üzem működése gondatlan megzavarásának vétségében is, így a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tétel számát emelje fel és kötelezze a vádlottat a bűnügyi költség viselésére, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.
- [13] Az ítéletábra a másodfokú ítélettel szemben bejelentett fellebbezéseket a Be. 599. § rendelkezései alapján, a Be. 617. §-ára figyelemmel nyilvános ülésen bírálta el.
- [14] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratban foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta, míg a vádlott a bejelentett jogorvoslat irányának megfelelően indítványozta a másodfokú ítélet megváltoztatását.
- [15] Az ügyészi jogorvoslat túlnyomórészt megalapozott.
- [16] Az ítéletábra elsődlegesen megállapította, hogy az előterjesztett másodfellebbezések joghatályosak.
- [17] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint ugyanis a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén.
- [18] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pont I. fordulata értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette.
- [19] A Be. 615. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a fellebbezés sérelmezheti
 - a) az ellentétes döntést,
 - b) illetve kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy részét, amelyért az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatára eredményezett.
- [20] A törvényi előfeltételek teljesültek, mert a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlott vonatkozásában részbeni felmentő rendelkezést hozott és az ügyészi fellebbezés az ellentétes döntést, azaz a vádlott részbeni felmentését sérelmezte.
- [21] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.
- [22] A felülbírálat első perjogi lépcsője az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata. A felülbírálat során az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú és a másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok maximális betartásával folytatta le, nem került sor olyan abszolút, a Be. 607. § (1)

bekezdésében, illetve a Be. 608. § (1) bekezdés a-f) pontjaiban írt eljárási szabálysértésre, amely a másodfokú ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a súlyosítási tilalom szabályai sem sérültek, ilyenre egyébként az ügyészi és a fellebbező sem hivatkoztak.

- [23] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállása megalapozott-e. A Be. 619. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú bíróság ítéletét képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok tartalma alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető. A harmadfokú bíróság azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által akár javítás nélkül is, vagy módosítással irányadónak tartott tényállás megalapozott-e (Kúria Bhar.I.201/2018/8. [32]-[34] bekezdései).
- [24] Az ítélet tábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság döntésén alapuló tényállás a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja alapján megalapozott. Az elsőfokon és másodfokon eljáró bíróságok az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálták és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint törvényesen értékelték és e mérlegelő folyamat eredményeképpen a tényállást helyesen, valósághűen állapították meg, mely megalapozatlansági hibában nem szenved.
- [25] A másodfokú ítélet indokolása kizárólag a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt tények vonatkozásában egészítendő ki a vádlott időközben megváltozott személyi körülményeivel kapcsolatosan. Az ügyben nem korlátozott fellebbezés bejelentésére került sor, így a harmadfokú bíróság felülbírált a tényállás megalapozottságát is. Szükséges azonban megjegyezni, hogy a vádlott személyi körülményeivel kapcsolatosan megállapított tények, melyek elsődlegesen megállapítást igényelnek és nem bizonyítást, nem részei a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában szabályozott ún. történeti tényállásnak, mely a vádló által vád tárgyává tett cselekményekre nézve a bíróság által bizonyítottaknak talált és megállapított múltbeli eseményeket, azaz a kétséget kizáróan bizonyított büntetőjogilag releváns rendszerezett tényeket jelenti, melyek megfellelthetők a büntető törvény különös részi törvényi tényállásának.
- [26] Jelen ügyben mindezek kifejtése azért szükséges, mert egyes bizonyítást nem igénylő személyi körülményeknek a megváltozása nem jelent megalapozatlansági okot, azaz ténybeli hibát, de a valóságnak megfelelő aktuális állapot rögzítése a bírói ítéletben nem mellőzhető. Ennek perjogi eszköze pedig az ítéleti indokolás olyan korrekciója, mely által a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írt indokolásrész is a valóságnak megfelelő tényeket tükrözi. E személyi körülményekre vonatkozó tények teljes körű feltárása és megállapítása az egyik célja a Be. 599. § (1) bekezdés b) pontjában írtak szerinti nyilvános ülésen a vádlott meghallgatásának, mely értelemszerűen irányadó a Be. 617. § alapján a harmadfokú eljárásban is.
- [27] Összegezve: a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írt tények a harmadfokú eljárásban is kötöttség nélkül módosíthatóak a törvényi előfeltételek fennállása esetén, ez irányadó a teljes revíziónál és a Be. 590. § (3) bekezdésében szabályozott korlátozott felülbírálatnál is. Ennek pedig a döntő oka különösen a korlátozott felülbírálatnál, hogy a jelzett tények nem minősülnek a klasszikus értelemben vett történeti tényállás (Be. 561. § (3) bekezdés c) pont) részének. Az ítélet tábla ennek megfelelően a másodfokú ítélet indokolását a vádlott időközben megváltozott személyi körülményeivel egészíti ki:
- A vádlott ugyan korábbi munkahelyét megváltoztatta, azonban tevékenysége változatlan, mezőgazdasági gépjárművek szerelésével foglalkozik, melynek ellátásához szükséges a gépjárművezetői engedély megléte.

- [28] A fentebb eszközölt kiegészítéssel a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában megállapított tények teljesek.
Az ítéltábla - osztva az ügyési fellebbezésben foglaltakat - az irányadónak tekintett tényállásból a másodfokú bíróság nem helytálló jogi következtetés alapján jutott arra az álláspontra, hogy a vádlott vonatkozásában felmentő rendelkezést hozott a Btk. 323. § (1) bekezdésébe ütköző, azonban az (5) bekezdés szerint minősülő és büntetendő közérdekű üzem megzavarása vétségében.
- [29] Az ítéltábla megítélése szerint a másodfokú bíróság helyes jogszabályi hivatkozásokat tett a bűncselekmény törvényhelyi megjelölése vétségi alakzatának feltüntetése, a közérdekű üzem megzavarásának bűncselekménye nyitott törvényi tényállású eredmény-bűncselekmény, mely szerint a törvény csak a tényállás szerinti eredményt jelöli meg és az eredmény bekövetkezését előidéző bármilyen tevékenység, vagy azt köteleesség-ellenesen meg nem akadályozó mulasztás elkövetési magatartás lehet. Ugyanakkor ugyancsak helytálló fogalommeghatározáson alapul a közérdekű üzem, közmű fogalmának a rögzítése is és helyes a 334/B/2000. számú Alkotmánybírósági Határozatra való hivatkozás is a „jelentős mérték” meghatározása tekintetében.
- [30] Az ítéltábla nem osztotta azon törvényszéki álláspontot, mely szerint jelen esetben alkalmazható lenne a Kúriának a 2010. évi 2206. számú Elvi Bírósági Határozata. A törvényszék álláspontja szerint ugyanis ahhoz, hogy a bűncselekmény vonatkozásában a vádlott gondatlansága megállapítható legyen, szükséges, hogy a vádlott a közlekedési szabályszegés pillanatában előre lássa azt, hogy magatartása közüzem működését jelentős mértékben meg tudja zavarni, továbbá ennek az elmaradásában könnyelműen bízott ([25] bekezdés).
- [31] A törvényszék által hivatkozott jogeset a leírt bűncselekmény, a közúti veszélyeztetés, az elkövető a KRESZ szabályszegései, sebességtúllépése, nem az út- és forgalmi viszonyoknak megfelelő sebesség megválasztása miatt következett be, a terhelt cselekménye tudatos gondatlansága miatt ok-okozati összefüggést mutatott a bekövetkezett eredménnyel. Jelen ügyben azonban a vádlott vonatkozásában önhibából eredő leittasodás és ilyen állapotban történő járművezetés következtében egy beton villanyoszlopnak a kidöntése történt, mely villanyoszlop kidőlése 23 háztartásban eredményezett 8 óra időtartamot meghaladó áramkimaradást téli időszakban az esti órákban. Az ítéltábla megítélése szerint a meghatározott időtartamban történő áramkimaradás alkalmas volt a közérdekű üzem működésének jelentős mértékű megzavarására.
- [32] Helytálló volt az ügyési fellebbezésben hivatkozott Kúria III. számú Büntető Elvi Döntésére vonatkozó hivatkozás, mivel az ittas állapotban elkövetett cselekmények tekintetében az alanyi oldal sajátossága folytán az elkövető a szándékos bűnelkövetővel esik egy elbírálás alá, az ilyen állapotban elkövetett további bűncselekményekért, mint eredményhez fűződő következményekért való felelősség esetében csupán a tárgyi külső ismérveket kell a bíróságnak vizsgálnia és alapul vennie. Az önhibából leittasodó és ennek következtében bűncselekményt okozó elkövetőt olyannak kell tekinteni, mint akinek a beszámítási képessége teljes.
- [33] A gondatlan eredmény-bűncselekmények elkövetési magatartása akár tevékenység, akár mulasztás lehet. A törvényi tényállás az esetek egy részében megjelöli, rendszerint nem büntetőjogi normákra utalva azokat a szabályokat, melyek megszegésével bűncselekmény elkövethető, ilyenek például a közlekedési szabályok is. A gondatlan bűncselekmény az elkövetési magatartást tekintve ún. nyitott törvényi tényállás, a törvény csak a tényállásszerű eredményt jelöli meg és az eredmény bekövetkezését előidéző bármely tevékenység vagy azt köteleesség-ellenesen meg nem akadályozó mulasztás elkövetési magatartás lehet. A gondatlan eredmény-bűncselekmény tényállásszerű, ha az elkövető tevékenységgel vagy mulasztással megszegi a törvényi tényállásban megjelölt vagy

hivatkozott szabályokat és tevékenységével ok-okozati összefüggésben bekövetkezik a tényállásszerű eredmény, illetve mulasztása folytán nem akadályozza meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését, bár erre lehetőség volt.

[34] A felelősség csak akkor állapítható meg, ha az eredmény tekintetében az elkövetőt a gondatlanság valamely formája terhelte. A szabályszegés történhet akár szándékosan, akár gondatlanságból, ha azonban az eredmény gondatlan bűncselekmény alaptényállásának eleme, szándékos szabályszegés és az eredményre kiterjedő gondatlanság esetén a bűncselekmény gondatlanságból elkövetettnek minősül. Az általában elvárható gondos magatartástól eltérő magatartás az objektív gondossági köteleességet sérti. A gondossági köteleesség annyiban objektív, hogy nem egy meghatározott személyre, hanem meghatározott körbe tartozó személyekre vonatkozik, akik ugyanolyan tevékenységet nagyjában-egészében azonos körülmények között fejtenek ki. Tevékenységük során különböző már említett szabályokhoz kell igazodniuk, a közlekedési szabályok a büntetőjog szempontjából külön normák. A külön normák megszegése önmagában is jogellenes lehet, de a büntetőjogi gondatlanság szempontjából tényállásszerű eredménnyel együtt válhat jogellenessé. Jogellenes akkor lesz, ha tényállásszerű az eredmény, az objektív gondossági köteleesség megszegéséből származik, azaz objektíve előre látható és objektíve elkerülhető volt. Az objektív előre láthatóságnak ki kell terjednie az okfolyamat lehetséges alakulására, nevezetesen arra, hogy az adott helyzetben egyéb lehetőségek mellett fennáll a tényállásszerű eredmény bekövetkezésének reális lehetősége, nem elég, ha az előrelátás csak az eredmény bekövetkezésének absztrakt lehetőségére terjed ki.

[35] Mint ahogy a törvényszék is helyesen utalt arra, a Btk. 8. §-a szerint a gondatlanságnak két alakzata van, a tudatos gondatlanság (luxuria) és a hanyagság (negligencia). A tudatos gondatlanságnak a szándékossághoz hasonlóan értelmi és érzelmi oldala van, értelmi oldala a magatartás lehetséges következményeinek az előrelátása, ilyen tudatállapot mellett egyértelmű az objektív gondossági kötelezettség megsértése, ezért luxuria esetében a cselekmény jogellenességét általában nem kell külön vizsgálni. Az előrelátás azonban tudatos gondatlanság esetében kevésbé határozott, mint a szándékosság értelmi oldalán, a tényállásszerű eredmény esetleges bekövetkezése több más lehetőség mellett jelenik meg az elkövető tudatában. Tudatos gondatlanságot akkor kell megállapítani, ha az elkövető bizakodása könnyelmű volt, mert szubjektíve tévesen ítélte meg az eredmény elkerülhetőségét. A hanyag gondatlanságnak nincs értelmi és érzelmi oldala, az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit, ezért érzelmileg nem is viszonyulhat azokhoz, jogalkalmazói értékelés tárgya, hogy az elkövető az objektíve előre látható és elkerülhető eredményt a saját képességeihez és lehetőségeihez mérten előre láthatta és elkerülhette volna-e, ha a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést fejt ki. Hanyag gondatlanság esetében a társadalomra veszélyesség tudatának csak a lehetősége áll fenn.

[36] Jelen esetben a vádlott tudata átfogta azt a tényt, hogy szeszes italtól befolyásolt állapotban van, tudnia kellett azt, hogy ilyen állapotában a járművezetése jogellenes, végül mindezek ismeretében vállalkozott járművezetésre, melynek következtében a szám alatti részen található beton villanyoszlopnak ütközött, mely az ütközéstől kidőlt. A villanyoszlop kidőlése miatt 23 háztartásban 8 óra időtartamot meghaladóan áramkimaradás lépett fel téli időszakban az esti órákban. A villanyoszlop kidöntése és azzal együtt a közérdekű üzem működésének megzavarása a vádlott közlekedési szabályszegései folytán következtek be, azokkal ok-okozati összefüggést mutattak, így az ítéletábra megítélése szerint az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségével halmazatban megállapítható a vádlott terhére a közérdekű üzem működésének gondatlan megzavarásának vétsége, hiszen a vádlott szándékosan ült ittasan autóba, azonban cselekménye lehetséges következményeinek elmaradásában könnyelműen bizakodott.

- [37] A harmadfokú bíróság ezért a vádlottat a Be. 617. § és Be. 589. § alapján alkalmazandó Be. 564. § (1) bekezdése alapján bűnösnek mondta ki közérdekű üzem működésének megzavarása vétségében (Btk. 323. § (1), (5) bekezdés).
- [38] A büntetés kiszabása körében a másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék helytállóan helyesbítette az elsőfokú ítélet indokolásában szereplő büntetés kiszabása kapcsán irányadónak tekintendő alanyi és tárgyi körülményeket, azonban a vádlott felelősségének további bűncselekményben történő megállapítása okán a Btk. 81. § (1) és (2) bekezdésében szabályozott halmazati bünteteskiszabási elveknek megfelelően az ítéletábra szükségesnek tartotta a pénzbüntetés napi tétel számának a felemelését, amelyet a bűncselekmények tárgyi súlyára figyelemmel határozta meg a harmadfokú bíróság az egy napi tétel összegének változatlanul hagyása mellett.
- [39] Az ítéletábra a Btk. 50. § (4) bekezdése alapján figyelemmel a vádlott jövedelmi és vagyoni viszonyaira akként rendelkezett, hogy a vádlottal szemben kiszabott 250.000,- Forint pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a bíróság a Btk. 51. § (1) bekezdése értelmében a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó szankciókról, nevezetesen, ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egy havi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.
- [40] Az ítéletábra lehetőséget látott a vádlott vonatkozásában a vele szemben kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás büntetés „B” járműkategóriára történő korlátozására. A vádlott megélhetését mezőgazdasági lassú járművek szereléséből származó jövedelméből fedezi, mely tevékenységének ellátásához szükséges az általa szerelt gépjárművek kipróbálása, hibájának feltárása, használata, így a harmadfokú bíróság indokoltan tartotta a kategorizálást ebben az esetben, mivel gépjárművel közlekedési bűncselekményt elkövető vádlott foglalkozását lassú jármű használatával képes ellátni. A vádlottal szemben kiszabott járművezetéstől eltiltásba a Btk. 56. § (2) bekezdése alapján beszámítani rendelte az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követő 2019. szeptember 23. napjától a harmadfokú bíróság határozatának kihirdetéséig eltelt időt.
- [41] A fentebb kifejtettek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

Debrecen, 2020. július 17.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Lányi Csaba sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.561/2019/5. számú ítélete az ítéletábra jelen határozatával a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2020. július 17.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke

